

Finlands segeljakter

Brisens trogna medarbetare Pekka Barck har fått färdig boken han har jobbat på i ett tiotal år. Han beskriver själv den som "En bok om fritidsseglingen i Finland från 1850-talet till 1920". En ytterst vidlyftig underrubrik, som i sig själv avslöjar det enorma arbete Pekka lagt ner på detta fackverket. Man får lyfta på hatten (eller kepsen så här års) för det ilandrodda projektet.

Han har inte behövt jobba ensam. I sitt förord tackar Pekka en hel skara människor, som varit honom behjälpliga. Bland dem kanske främst Christoffer H. Ericsson, Leif Strandström och Jorma Rautapää, alla bekanta från Brisens sidor. Men det är Pekka som till slut sytt ihop materialet till en bok med en imponerande mängd substans.

Det är inte alldeles enkelt att bilda sig en överskådlig uppfattning om verket på 294 sidor. Man baxnar redan då man betraktar innehållsförteckningen: 186 rader.

Barck börjar med att berätta om båtarnas utveckling och om de första mätreglerna. Valörregeln är den första som får mycket utrymme och boken innehåller intressanta bilder på de extrema skapelser, som denna regel skapade. De efterföljande reglerna behandlas kronologiskt och Barck presenterar båtar typiska för de olika tidsperioderna. Också entypsklasser och motorbåtar behandlas under denna huvudrubrik innan vi börjar om från början med rubriken "Teknisk utveckling".

Just detta, att Pekka Barck i snart sagt

varje huvudstycke av boken hoppar tillbaka "till gå" för att återspinna till händelsernas kronologiska ordningen, gör boken svår att överblicka. Men det är heller inte meningen att man skall plöja igen den i ett kör. Bäst fungerar läsningen om man tar ett kapitel i sänder, det finns ett tiotal av dem. Eller helt enkelt plockar fram intressanta rubriker ur innehållsförteckningen och koncentrerar sig på en sak i gången. Den ytterst rika illustrationen medger också, att man endast bläddrar sig fram med hjälp av bilder och bildtexter. Det är fråga om illustrationer och svartvita foton, som inte många läsare tidigare sett.

Den kanske bästa behållningen för en "vanlig" läsare erbjuder boken i de kapitel, som beskriver seglarlivet och de sociala umgänget kring seglingen under olika tider. Vi får läsa om seglande damer och juniorverksamhetens uppkomst, t.o.m. om förhållandet till alkoholen i seglarkretsar, långt innan förbudslagstiden och promillegränser.

Därefter följer ett långt avsnitt om kappseglingsverksamheten både inom och utom landets gränser. Kända pokaler beskrivs och Barck uppvisar tabeller över tidiga pokalseglingens resultat. Vem visste, att svenska åttaetersjakten Vinga tog som nordisk båt den första olympiska medaljen i segling? Silver vid OS-regattan 1908 vid Ryde på Isle of Wight, där juryn på grund av de besvärliga vindförhållanden övergav gängse poängberäkning och beaktade endast segrar. Och att OS-seglingarna vid

Stockholmsspelen 1912 pågick endast i tre dagar? Varav den tredje dagen därtill var reservdag!

Långfärder och havssegling upptas också varefter Barck via varvsverksamheten övergår till att berätta om ett stort antal konstruktörer. Dessa är hela 68 till antalet och dem har Barck hanterat i alfabetisk ordning. Bland herrarna finns många bekanta men minst lika många, som åtminstone för redaktören tidigare varit helt okända. Konstruktörerna, deras båtar och bedrifter förekommer självklart också på flere andra ställen i boken.

Boken avslutas med tre tabeller över inalles 2648 båtar, "sockret på bottnen" åtminstone för den som har ett brinnande intresse för gamla farkoster. Huvudtabellen är sorterad efter båtnamnet men det finns också en båtägartabell, där ägarna sorterats alfabetiskt och referensnummer leder till båten i huvudtabellen. Den tredje tabellen presenterar mätten på båtarna.

Tabellerna representerar den verkliga forskargärningen Pekka Barck med medhjälpare utfört under de senaste tio åren. Fonten är så liten att förstoringsglas bör inköpas för ett intensivare studium av tabellerna.

Finlands segeljakter är en bok som säkert kommer att finnas på den seglingsintresserades bokhylla. Det är inte fråga om ett skrytverk utan en faktsäckad bok som skall emottagas med andakt. Kommande seglargenerationer står i tacksamhetsskuld till Pekka Barck för denna dokumentering. Boken kan köpas i väl sorterade bokhandlar för 49,50 euro.

Kari Wilén

Även om bokens innehåll i huvudsak kretsar kring båtar beskrivs också seglingens sociala sida. Här samlas finska elitseglare i Viborg för att år 1907 tävla om lagseglingstrofén Neptunipokalen.